

ด่วนที่สุด

ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๒๐๗๐

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อสังเกตของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น

ด้วยในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒
พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้ไว้บางประการ และมีมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตนั้น

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
จึงส่งข้อสังเกตดังกล่าวมาเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๙๗ วรรคสอง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุภางค์จิตต์ ไตรเทพพิสัย)

รองเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักการประชุม

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๒

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้ว เห็นควรตั้งข้อสังเกต ดังนี้

๑. โดยที่มาตรา ๑๖๕/๒ เป็นบทบัญญัติในชั้นไต่สวนมูลฟ้องซึ่งเพิ่มเติมจากที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน โดยมีสาระสำคัญและเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองและให้สิทธิแก่จำเลยในการแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล และจะระบุในคำแถลงถึงตัวบุคคล เอกสาร หรือวัตถุที่จะสนับสนุนข้อเท็จจริงตามคำแถลงของจำเลยด้วยก็ได้ และเป็นการพัฒนาระบบวิธีพิจารณาความอาญาที่ดำเนินการในปัจจุบัน โดยให้ศาลมีบทบาทในการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งคดีในชั้นไต่สวนมูลฟ้องได้ด้วยตามที่จำเป็นและสมควร กล่าวคือ ศาลอาจเรียกบุคคล เอกสาร หรือวัตถุที่จำเลยแถลงมาเป็นพยานศาลได้ ซึ่งเป็นการนำวิธีการในระบบไต่สวนมาปรับใช้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่อยู่บนพื้นฐานของระบบกล่าวหา กรณีจึงเป็นการสมควรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจะได้ปรับปรุงคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้อง พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้สอดคล้องกับมาตราดังกล่าว โดยเฉพาะการรับฟังพยานศาลให้เป็นไปตามดุลพินิจศาลที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน รวมทั้งจัดทำคู่มือ แนวปฏิบัติ หรือเจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น หน้าที่ของศาลในการออกหมายเรียกและจัดส่งเอกสารที่เป็นพยานศาล เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน หน่วยงานและบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมไม่ให้เกิดความสับสน และมีความชัดเจน

เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็เพื่อคุ้มครองสิทธิของจำเลยที่ให้มีโอกาสแถลงต่อศาลให้ทราบถึงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล แต่อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันยังมีกรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีกันเองซึ่งมีลักษณะบ่งชี้ว่าเป็นการใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริต หรือในกรณีของคดีที่มีเหตุอันควรให้สืบพยานนั้นทันที แต่ผู้ต้องหาได้หลบหนีไปก่อนมีการฟ้องคดีต่อศาล โดยยังมีได้มีการสืบพยานก่อนฟ้องคดีไว้แต่อย่างไรก็ตาม มาตรการตามหลักการที่แก้ไขนี้อาจยังไม่ครอบคลุมถึงกรณีดังกล่าว จึงควรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจะได้พิจารณาศึกษาแนวทางเพื่อกำหนดมาตรการหรือกลไกอื่นที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการป้องปรามหรือป้องกันมิให้นำศาลหรือกระบวนการยุติธรรมมาใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ที่เป็นการเพิ่มเติมไปจากมาตรการทางกฎหมายทั้งทางแพ่ง อาญา วิธีพิจารณาความแพ่ง และวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงพิจารณาศึกษาแนวทางเพื่อให้มีการสืบพยานในกรณีที่ผู้ต้องหาหลบหนีไปก่อนมีการฟ้องคดีต่อศาลด้วย

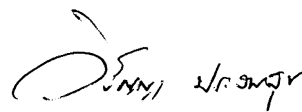
๒. โดยที่มาตรา ๑๗๒ ...

๒. โดยที่มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ ได้กำหนดให้ศาลสามารถพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ในกรณีที่จำเลยหลบหนีหรือไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่มีเหตุอันสมควรหากจำเลยมีทนายความ ซึ่งการพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยในกรณีนี้สามารถดำเนินการได้จนการพิจารณาคดีแล้วเสร็จ แต่โดยที่การพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยนั้นเป็นกระบวนการที่ยกเว้นหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ ที่กำหนดให้ต้องกระทำต่อหน้าจำเลย ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของจำเลยอย่างแท้จริง สมควรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจะได้กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและสอดคล้องกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่กำหนดเป็นบรรทัดฐานว่าการมีทนายความเป็นตัวแทนจำเลยในกรณีเช่นนี้ มิใช่เพียงการเป็นทนายความที่จำเลยได้เคยแต่งตั้งนายไว้ในสำนวนคดีเท่านั้น แต่ต้องเป็นตัวแทนจำเลยในการพิจารณาและช่วยเหลือจำเลยในการต่อสู้คดีอย่างแท้จริงด้วย

๓. โดยที่มาตรา ๒๕๗ กำหนดให้โจทก์เสียค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกซึ่งแตกต่างไปจากการดำเนินการในชั้นอุทธรณ์และฎีกาที่กำหนดให้การส่งสำเนาอุทธรณ์หรือฎีกาเป็นหน้าที่ของศาลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐๐ และมาตรา ๒๑๖ ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดความลักลั่นในทางปฏิบัติและเพื่อให้เกิดความชัดเจน สมควรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจะได้กำหนดแนวปฏิบัติหรือคู่มือปฏิบัติงานในการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามที่แก้ไขใหม่นี้ ที่มุ่งประสงค์จะใช้เฉพาะการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายสำหรับการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกในศาลชั้นต้นเท่านั้น นอกจากนี้ สภานายความควรแจ้งหรือประชาสัมพันธ์ให้ทนายความทั่วประเทศได้ทราบเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าใช้จ่ายดังกล่าวตามมาตรานี้ด้วย

ถูกต้องตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร้อยตำรวจเอก หญิง

(วิริญญา ประสพสุข)

ผู้อำนวยการสำนักงานการประชุม

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ